

Technische vraag DOP betreft het nieuwe stembiljet commissie 22 september 2026

1. Wat was de uitkomst van de laatste evaluatie, en hoe was dit in verhouding tot de eerste keer?

De algehele evaluatie van het ministerie van BZK van het laatste experiment was positief. Net als bij eerdere experimenten waren kiezers en stembureauleden tijdens de gemeenteraadsverkiezing heel enthousiast over het nieuwe stembiljet. Kiezers blijven het kleine formaat, de leesbaarheid en het gebruik partijlogo's op het nieuwe stembiljet waarderen. En voor stembureauleden is het handzame en overzichtelijke stembiljet fijn bij het tellen van de stemmen. Het aantal ongeldige stemmen blijft een aandachtspunt. Bij het eerste experiment in 2024 lag het aantal ongeldige stemmen hoger dan normaal. Dit kwam doordat kiezers soms per ongeluk een kandidaat nummer inkleurden dat hoger was dan het aantal kandidaten op de lijst van die specifieke partij. In de opvolgende experimenten (eind 2025 en maart 2026) is dit door gerichte aanpassingen al verbeterd, al blijft het een belangrijk aandachtspunt.

2. Wat zijn de verbeter punten en hoe gaan we dit aanpakken?

Hoewel de tevredenheid groot is, blijven we inzetten op goede en gerichte voorlichting over de werking van het nieuwe stembiljet richting kiezers, zowel vooraf als op het stembureau. Zo krijgen alle kiezers opnieuw vooraf informatie over het nieuwe stembiljet bij de stempas en kandidatenlijsten die zij thuis ontvangen, bieden we kiezers vooraf de mogelijkheid te oefenen met het nieuwe stembiljet en gaan we opnieuw het 4^e stembureau lid goed te instrueren om actief alle kiezers uitleg te geven die in het stembureau aankomen. Dit staat ook opgenomen in het raadsvoorstel: "Om het aantal ongeldige stemmen verder te verminderen, zal extra aandacht worden besteed aan het voorlichten van kiezers over het correcte gebruik van het nieuwe stembiljet en het uitbrengen van een geldige stem. Hiermee wordt beoogd het aantal ongeldige stemmen tot een minimum te beperken." Daarnaast wil het ministerie van BZK het experimentenbesluit aanpassen, zodat bij volgende experimenten een stem op een te hoog kandidaatsnummer wordt toegekend aan de lijsttrekker, en daarmee geldig is. De wijziging moet per 1 januari in werking treden. Hier wordt sterk op ingezet door het ministerie.